

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nykiér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és eszani egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szabadelvű párt feladata.

Arad, junius 4.

Az ország sorsa a szabadelvű párt kezében van. Ez az általános vélemény nem csak nálunk, hanem az országon kívül is mindenütt, hol a helyzetet elfogulatlanul itélik meg, s ez ítéletet célzatos ferdítés nélkül juttatják kifejezésre. Es mentül inkább megfelel a ténynek ez a nézet, annál súlyosabb feladat hárul épen a szabadelvű pártra.

A helyzet ugyanis annyira élire van állítva, hogy a felmerült és mind bonyolultabb alakuló kormánykrisziból nagyon könnyen alkotmányválság fejlődhetik, mely anarchikus állapotokat teremthet, s ezekben összes vívmányaink semmiyé lehetnek. Ez a veszedelem pedig annál fenyegetőbb, mennél hatalmasabbak azon érdekkörök, melyek ez eshetőségre spekulálnak.

A feudal-klerikális osztály- és érdekszövetkezet, mely a krízisnek nem csak előkészítője, de a reformjavaslatoknak a főrendiházban lett visszavetése által annak közvetlen felidézője is volt, most már kettős aratására készül az általa elszórt gonosz vetésnek. Ez a klikk ugyanis nem fog megelégedni azzal, hogy a szabadelvű reformok utját bevágta, hanem igyekezni fog a koronára gyakorlandó befolyása által az alkotmányos kibontakozás elé tölte telhetőleg nehézségeket gördíteni. Sőt ez irányban a leggonoszabb és elvetemültebb eszközöktől sem riadnak a fekete lovagok vissza, s mint a szabadelvű párt körében Horváth Gyula képviselő már előre jelezte, csöcseléket béreltek, mely a ma reggel Budapestre érkezett király ellen parancsszóra tüntetett. A király szivét elfordítani a magyar nemzetből, gyanusítani előtte a szabadon megnyilatkozó magyar közszellemet, közzéje állani a nép és a királynak, hogy azután a trón, a valóság és a közrend megmentőiként uralkodjanak a nép felett és szipolyozzák azt...

ez volt mindig a törekvésük s egyszersmind politikájuk is reakciónárius főurinknak, kik 46 év előtt szegény hazánkra zúdították Jellasits és Windischgrätz hadait, s behozták ellenünk a muszkákat, — kiket Deák Ferencz vert el a közügyek éléről, s kik most a pápa által indított papi reakció előnyomulásával uj erőre kapva ismét birtokukba akarják keríteni a közhatalmat s ezzel a népet, hogy azt — mint a hogy 300 éve segédkeztek benne — katolikussá, osztrákká s azután koldussá tegyék.

Ez a mit mindig hangoztattunk, hogy t. i. ennek az átkos emlékü, kiirhatatlan s a magyar nemzet ostorául az isten rosszkedvében teremtődött pártnak Apponyi Albert a tulajdonképeni feje, hogy ő szervezi, vezeti, s törli utját magában a képviselőházban, az most immár nyilvánvalóvá lett, hogy hogy bátran elmondhatni, mi-

ként mindaz, mi Apponyi és pártja kezdeményezésére vagy közbejöttével — különösen az utóbbi évek folytán — a képviselőházban a törvényhozás zavartalan menetelének megakadályozására, a kormányférfiak lejáratására, a közvéleménynek tullicizáló indítványok által radikális irányban való terelésére történt, mindaz a reakció titokban működő pártjának Apponyi által exekutált megállapodása és terve szerint történt.

Ime láttuk az egyik hatalmas osztály- és érdekszövetkezetet, mely a magyar közállapotok teljes elzűlésére, az alkotmányos intézmények kompromittálódására spekulál, s melynél önzőbb, korrumpáltabb és veszedelmesebb fakció a magyar történelem még a hazafias erkölcsök legmélyebb foku sülyedtségének korszakából sem mutathat föl. Van azonban közéletünknek egy második pártja is, mely részint politikai ábrándozók, szűk látókörű malom-alattj politikusokból és a nép szenvedélyére spekuláló politikai szatócsokból áll.

Ezeknek sikerült a magyar állam közjogi függetlenségének időszerűtlenül napirendre tűzött kérdésével a jóhiszemű nép körében nagy pártot toborzani s ennek segítségével a képviselőházban tekintélyes pártot alakítani. E párt nagy többségtől a hazafiságot, jóhiszeműséget és valóban liberális feltogást nem lehet eltagadni, mindamellett kétségtelen, hogy a beállandó parlamentáris válságból ők is előnyre számítanak, amennyiben azt reménylik, hogy a Wekerle-kabinet s azzal együtt a szabadelvűség ellen érvényesült reakciónárius befolyások győzelme a magyar közvéleményt a fennálló közjogi alap, a dualizmus ellen fogja hangolni, s az országgyűlés esetleges felosztatásának kapcsán elrendelendő új választások alkalmával az ő pártjok nagy többséget nyerend.

A szabadelvűpárt ezen ellentétes irányu, de egyértelműleg az alkotmány-válságra számító két törekvés között áll, és azon nehéz feladat hárul reá, hogy az alkotmányos rend stabilitását, a parlamentáris intézmények sértetlen fennállását megőrizze.

Ezen párt az ő politikai reputációjának, becsületének, mely nélkül jövőben a reá váró nagy feladatok megoldására képtelen volna, tartozott azzal, a mit tett. E párt a nemzeti közérületben, a magyar nép hagyományos államfentartó erkölcsiben gyökeredzik, abból támadott, s annak folytonos emanációja által egészül ki minduntalan és ujul meg. E párt csak annyiban kormánypárt, amennyiben az ő kebeléből az ő vezéreiből alakul a kormány, melg ha vissza lép is, nem szünt meg a tábor vezérkarát alkotni. A szabadelvű párt ép oly parlamentáris párt mint a képviselőház többi pártja, melynek ép oly kevéssé lehet vezérét felülről ki-

nevezni, mint a többiét. A midőn tehát az Apponyisták egyik klerikális lapja a szabadelvűpárt értekezletének legutóbbi nagy horderejű határozatáról, melyben a visszalépett miniszterelnököt vezérül proklamálta, azt állítja, hogy ezen eljárás inkorrekt és a király intencziói ellen irányuló illoyalitás, e jezsuita organum ezzel ép oly rosszhiszemű és hazug vádat emel a szabadelvűpárt ellen, mint a milyen gyalázatos rágalommal illette ugyanezt a pártot pár nappal megelőzőleg azon gyanusításával, hogy a szabadelvű párt a hatalomhoz való ragaszkodása folytán bár mely, a korona által kinevezendő kormányt támogatni fog.

A szabadelvű pártnak a válsággal szemben eddig elfoglalt elvhű és becsületes álláspontja teljesen korrekt, alkotmányos és loyális volt. De ugy hiszszük, nagyon csalódnai fognak azon együgyű ravaszkodók az ő számításaikban, a kik azt hiszik, hogy a szabadelvű párt a dualisztikus államformának fogja betudni a magyar reakciónáriusok, a magyar főpapság rohamát a szabadelvű reformjavaslatok ellen, hogy a magyar főrendiház klerikális többségeért a közjogi államformát fogja okolni. Es alaposan csalódnai fognak azok, a kik azt remélik, hogy a szabadelvű pártnak ez a lelkesedése, melylyel a kormányról lelépett vezérei és a főrendiház által visszautasított programja iránt viseltetik, csak hajszányira is tulragadná azon határon, a hol az etvakított szenvedélyesség, vagy politikai hazárdjáték, vagy a Felség atyai intenczióinak meghiusítására célzó párttaktikázás következnek.

Mindez távol állott eddig és távol fog állani ezután is a szabadelvű párttól. A mint egy hajszányit nem engedett elveiből a gyáván megalkuvó opportunizmusnak, ugy nem fog másoldalt a radikálisoknak sem zsámolyul szolgálni, hogy a fegyverszövetség révén a közjogi alapon elfoglalt álláspontjából, s eddigi feltétlenül higgadt és loyális magatartásából csak egy csipetnyit is feladjon.

Ő Felsége a legalkotmányosabb és leglovagiasabb fejedelem, még ma is egyaránt szereti az ő magyar népet, egyaránt tiszteli annak alkotmányos instituczióit, egyaránt ragaszkodik annak az ő királyi jóváhagyásával ellátott programjához. Ezt tudja a szabadelvű párt, ennek megerősített hírért hozta a békének olajágául vissza a Bécsből megtért pártvezér, ki az elvhűség mellett ezen tudatból fakadó rendületlen hűség- és loyaltással fog pártjával együtt mindig helyt állani a haza és a trón védelmében és az alkotmányos intézmények fejlesztésében.

Valóban a mérséklet, a higgadtág, az bölcs megfontoltság, a párt hagyományos politikáját szigoruan respektáló fegyelem

ma szükségesebb a szabadelvű párt tagjainál, mint valaha. Mint a király bizalmának az összes parlamenti pártok között egyedüli leteteményese, ezen párt nem kockáztathatja hitelét sem gyáva meghátrálással, de nem is nehezítheti a kibontakozás esélyeit duzzogó makacskodás, vagy meggondolatlan manifesztációk által. A hazánk fővárosába érkezett király első sorban csak ismét a szabadelvű párt vezetőitől fog tanácsot kérni, az ő szolgálataikat, közreműködésüket fogja igénybe venni, és képtelen föltevés, hogy a király hívására, midőn a haza békeje forog veszélyben, épen a *szabadelvűpárt* tétovázna csak egy percig is minden tehetősége és törhetlen hűségével koronás királyának rendelkezéseül állania.

„Az ország sorsa a szabadelvű párt kezében van” ezt tartják mindenütt, ezt tartjuk mi is, miért? mert a fejedelem, ki egyedül csak népe javát óhajtja, megbizik e pártban; s épen mert ennek áll feladatául a király és népe közötti egyetértést fentartani és megőrizni, nem felünk attól, hogy ezen egyetértés csorbát szenvedjen.

BELFÖLD.

A delegációk

Képviselői körökben bevégzett dolognak tekintik, hogy a delegációk ez évi üléséhez az öszre lesz elhalasztva. Bármilyen lesz ugyan is az új kormány-alakítási kísérletek lefolyása, annyi kétségtelennek látszik, hogy a delegációk nem ülhetnek egybe június hó 10–12-ike táján, a mint tervezve volt, a későbbi nyári évszakban pedig sok nehézséggel járna a delegációkat együtt tartani. Mint halljuk, alkalmasint szeptember hó végére hívják össze Budapestre a delegációkat.

Uj főrendek.

A főrendiház 1894. évi június hó 1-én tartott ülésében az igazoló bizottság jelentése alapján Széchenyi Bertalan gróf, ifj. Pejacsevich László gróf örökös jogu főrendiházi tagok és galánthai herceg Esterházy Pál választott főrendiházi tag neveit a főrendek jegyzékébe pótlólag beigtatta.

A kabinetalakítás nehézségei

Arad, június 4.

(—s) Most tehát láthatja a főrendiháznak 21 szavazattal többségben levő része, hogy az országot minő bonyodalmas és válságos helyzetbe sodorta az által, hogy a parlamenti többséggel ellentétbe helyezte magát. Még ha el is lehetne tekinteni a helyzetnek személyi oldalától, mely szerint végelemzésben a főrendiház szavazatának tulajdoníthatólag a *Wekerle* kabinet áldozatul esett, pedig ettől nem lehet eltekinteni, mert a *Wekerle* kabinet távozása az államügyek vezetésétől, kétségkívül igen nagy veszteség az országra nézve; még ennél is sokkal nagyobb baj az, hogy parlamentarizmusunk alapjában meg van ingatva, mert a nemzeti képviselőlet többségének uralma ezidő szerint illuzoriussá van téve. Ez tarthatatlan állapot, melyet a főrendek többségének köszönhetünk.

A parlamenti többségnek, melyet majdnem három évtized óta a szabadelvű párt képvisel, ellenére vagy csak nélküle is lehetetlennek tartjuk, hogy állandó kormány alakulhasson, már pedig ennek helyzete aligha létesülhet kedvezően a szabadelvű párttal szemben, miután e párt szombaton tartott s történeti nevezetességű értekezletén lelkesedett határozatban kimondotta, hogy a párt vezéreül ezután

is *Wekerle* Sándort tekinti. *Wekerle* Sándor és miniszter társai pedig elbuktak, miután inkább fölázdozták önmagukat, semhogy egy hajszálnyit is engedtek volna azon elvekből, melyekhez egész politikai reputációjukat és pozíciójukat kötötték. Elveik sziklaszilárd fenntartásában komoly férfiakhoz illően annyira elmentek, hogy azoknak föltétlen biztosításához szükséges garanciákat kerestek, mert nem tűrhették, hogy olyan nagy szabású és horderejű program, minő az egyházpolitikai javaslatokban lefektetve van, a meddő kísérletezés színvonalára lesüllyesszenek.

Ilyen körülmények között vállalta magára a kabinetalakítás munkáját *Khuen-Héderváry* gróf, ugyanazén elvi program alapján ugyan, melyen a *Wekerle* kormány állott, de egyik garancia nélkül, melyet *Wekerle* Sándor és miniszter társai föltétlenül és szolidárisan kívántak. Ez a látszólagosan csak alaki különbség, mely azonban a sikernek biztosítékát foglalván magában, lényeges jelentőséggel bír, elég élesen választja el egymástól *Khuen-Héderváry* gróftól egyrészt és *Wekerle* Sándortól meg ennek zászlójához újból is fölesküdtött szabadelvű pártot másrészt. S azért ma még elég bizonytalan sikerünek ígérkezik *Khuen-Héderváry* grófnak vállalkozása és nagyon féltő, hogy hajótörést fog szenvedni. A szabadelvű pártnak teljes joga van, különösen pedig *Wekerle* Sándor mellett történt lelkes tüntető állásfoglalása óta meg éppenséggel kötelessége, komoly megfontolás tárgyává tenni, hogy az új kormányelnök és alakítandó kabinetje bir-e azokkal a politikai egyéniségre visszavezetendő személyes garanciákkal, a melyek a politikai sikernek biztosítékai, s melyek a *Wekerle* kabinet tagjaiban oly kiváló mértékben megvoltak. A szabadelvű párt e megfontolás nélkül nem előlegezheti bizalmát és támogatását, mert elveit kudarcznak ki nem teheti.

Khuen-Héderváry grófban meg is lehetnek ezek a személyes garanciák, hisz eddigi közpályáján eklatáns jeleit adta tehetségeinek, de azt nem tudjuk, hogy *Wekerle* Sándoron és miniszter társain kívül hol talál ezekhez fogható és alkalmas férfiakat, akikből alakított kormány a parlamenti többség támogatására számíthat? Ez a nagy kérdés most, melyre a legközelebbi jövő súlyos bonyodalmakkal felelhet.

Ide jutottunk a főrendiház kegyelméből!

A helyzet bonyodalmairól az alábbi újabb értesülések, továbbá a saját tudósítóinktól vett eredeti táviratok számolnak be:

A klerikálisok botránya.

Budapest, június 4. (Saj. tud. táv.) A liberális táborban megütközéssel és megbotránkozással beszélnek, hogy a klerikálisok csirkefogókat szerződtettek, kik a szabadelvűek kompromittálása végett a királyt Budapestre érkezésekor abczugolták.

Horváth Gyula a liberális klubban már tegnap bejelentette a klerikálisoknak ezt a botrányos előkészülődését. Ugy is történt.

A királyt megérkezése alkalmával bent a pályaudvar perronján *Apponyi* Albert gróf a nemzeti párti képviselőkkel s klerikálisokkal zajosan éljenezte.

A király rájuk sem nézett.

Kint a pénzen felfogadott suhanczok gyenge abczuggal fogadták ő Felségét.

A király ezt észre sem vette.

A lemondási kérvény.

Budapest, június 4. (Saj. tud. táv.) A *Wekerle*-kabinet lemondási kérvényét *Huszár* Adolf miniszterelnökségi segédhivatali igazgató tegnapelőtt vitte fel Bécsbe, hol azt még *Tisza* Lajos gróf aláírta.

A lemondási kérvényre vonatkozó legfelsőbb elhatározás valószínűleg ma érkezik meg.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítóink távirata. —

Budapest, június 4.

A képviselőház mai ülését általános érdeklődés mellett várták minden körben. A ház környékét óriási közönség lepte el, a mely lázas izgalomban lesi a kiszivárgó híreket. A mint érkeznek a képviselők, a liberálisokat erősen éljenzik, míg a klerikálisok sűrű abczug-kiáltásokban részesülnek.

Wekerle Sándort és volt miniszter társait viharos taps és lelkes éljenzés fogadja, midőn a házba lépnek. A taps és éljenzés a karzatokon megtizsereződik.

Bánffy Dezső br. képviselőházi elnök az ülést megnyitja.

Wekerle bejelenti a kabinet lemondását s kéri, hogy a képviselőház legközelebb tartson ülést, melyen ő a lemondás indokait körülményesen kifejthesse, mert arról, hogy ő Felsége a miniszterium lemondását elfogadta, még eddig nem kapott írásban döntést.

Ugron rögtön fölállott a komédiának jelezte a kormány eljárását...

A ház viharosan lehurrogja *Ugront*, nem akarja beszédét hallgatni, mire a bösz szónok dühében csaknem szitkokra fakad.

Bánffy elnök háromszor rendreutasítja *Ugront* s végezetül elvonja tőle a szólásjogot. (Viharos éljenzés.)

Apponyi Albert gróf beleegyezik abba, hogy a miniszterium a lemondás indokainak kifejtését elhalasztza, de azt kérdi, hogy ha ez most a házban nem történik meg, miért történt meg a szabadelvű párt szombati értekezletén?

Herman Ottó hozzájárul *Wekerle* javaslatához.

Eötvös Károly szintén pártolja az indokok kifejtésének elhalasztását.

Horánszky Nándor ellenkező értelemben emel szót.

Erre a ház elfogadta *Wekerle* javaslatát s ellenvetés nélkül elhalasztotta ülését.

A karzat viharos tapsokban tör ki. A távozó minisztereket lelkesen éljenzik.

Délután 2 órakor a főrendek ülésének. Ott hir szerint bejelentik a lemondás indokait, mert a kormány időközben megkapta írásban is a lemondás elfogadását.

Rendes országgyűlési tudósítóink az alábbi bővebb jelentésében számol be a képviselőház üléséről:

A képviselőház mai ülése, amelyen *Wekerle* és miniszter társai bejelentendők voltak lemondásaikat, a fővárosi közönség pá-

Hölgyek-Könyvtar nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári lakóca. Földszin.

- Június 7. Az aradi kir. főgymnasium és állami fő-reáliskola majálisa a csálai erdőben.
- Június 10. Az aradi iparos ifjak önképző és beteg-segélyező egyletének juniálisa a Csálában.
- Június 10. Iparosifjak juniálisa a Csálai erdőben.
- Június 16. Kereskedő ifjak nártkörü táncvizigalma a Kossuth-szobor javára, a városliget nagytermében.
- Június 17. A magyarvárosi polgári jótékony asztaltársaság juniálisa a Csálában.
- Június 23. Az arad-buzsáki ifjuság táncvizigalma a buzsáki Sonntag-kertben.

Wekerle Aradváros diszpolgára.

Annak idején már jeleztük, hogy felmerült **Wekerle Sándor** dr. Aradváros diszpolgárává való választásának eszméje. Az eszme most kezd pozitív alakot öltetni, a mennyiben **Varjassy József** törvényhatósági bizottsági tag a júniusi városi közgyűlésen indítványozni is fogja **Wekerle** diszpolgárrá választását. Kétségtelen, hogy a közgyűlés Budapest, Vásárhely, Szeged és több más város példájára egyhangu lelkesedéssel emeli határozattá az indítványt.

Az indítvány, melyet **Varjassy József**, benyújt, így hangzik:

Páratlan a parlamenti életben a bizalom és ragaszkodásnak oly kitörő lelkesedéssel párosult nyilvánulása, mint a minöben dr. **Wekerle Sándor**, a hatalomtól megvált miniszterelnök és pénzügyminiszter részéről és mégis természetes, mert mint miniszterelnök példátlan parlamenti többség élén, a népszerűségnek legmagasabb tetőfokán és a korszakalkotó reformok győzelmes lobogójával kezében, kormányával együtt lemondani kényszerült.

A nemzet dr. **Wekerle Sándor** személyében a valódi magyar államférfiút, az igaz hazafit, a szabadelvűség tántoríthatatlan bajnokát és pénzügyi kapacitást tanulta ismerni és becsülni, kinek aranytiszta jelleme és önzetlen hazaszeretete szolgáltak irányul munkás és sikerdus tevékenységében és a ki inkább a hatalmat — mint a nemzeti egységet előmozdító és vas következetességgel fentartott elvet — áldozza fel.

A nemzeti érzület megszilárdítása, a szabadelvű intézmények fejlesztése, a polgári elem érvényesülése és a valuta szabályozás körül szerzett elévülhetlen érdemei méltánylásul, továbbá tántoríthatatlan bizalmunk és ragaszkodásunk kifejezésül indítványozzuk, hogy Arad szab. kir. város közönsége diszpolgárának megválasztani, a polgári diszpolgálék elkészítésével a polgármester urat megbizni és annak átadására a polgármester elnöklete alatt egy küldöttséget kirendelni méltóztatásuk.

Kelt, Aradon, 1894. évi június 2-án.

Varjassy József.

Vizer Péter,	Bauer Gyula,
Nikodém János,	Domonkos Lajos,
Lukácsy Miklós,	Tarjányi Vilmos,
Simay István,	Dr. Schwarz Jenő,
Wadowszky Gusztáv,	Dr. Róbitsek Agost,
Reicher Ferencz,	Domány József,
Bing Lajos,	Dr. Tisch Mór,
Zöldy Jenő,	Spitzer Ignác,
Schuster Illés	Szalay Károly,
Fedeschi Viktor	Millig József,
Kristyó János,	Gyulai István,
Bing Vilmos,	Nesnera Aladár,
Sonnenfeld Károly,	Millig Mátyás,
Neumann Ede,	Ravasz Imre,
Dr. Rosenberg Miksa.	

Személyi hír. **Szatmáry Gyula** kir. tanácsos alispán tegnap délelőtt a megyébe utazott, honnan s mai nap folyamán visszaérkezik. **A hivatalos lapból.** **Aradvárosi közgyűlés.** Péter városgyűlési képviselőnek magyar nemességi épségben tartása mellett a „nagytabori” elnevezet díjmentesen adományozta. **Katonai készenlét a várban.** A hetedik hadtest parancsnokságától vasárnap délután

távirati parancs érkezett az aradi várba, hogy egy zászlóalj szerdán estig folytonosan készenlétben tartassék. A házvezred 2-ik zászlóalját nyomban készenlétbe is helyezték s várják az utasítást az indulásra. Mint hírlík, a készenlét elrendelése az erdélyi oláh-fészek elődésekkel van összefüggésben.

Az aradi tanítóképezde internátusa. A közoktatásügyi miniszteriumban elhatározott dolog az aradi állami tanítóképezdék végleges elhelyezése és internátussal való összekapcsolása. A miniszter már le is irt Aradváros törvényhatóságához, hogy az épület részére két hold, a tanítóképezdei kert részére pedig négy hold területet engedjen át. A tanítóképezde internátusának felépítése a hozzájárulás megadásától van függővé téve.

Telekkönyv Nagyhalomgyon. Hir szerint az igazságügyminiszter elhatározta, hogy a nagyhalomgyi járásbiróságot telekkönyvi hatósággal ruházza fel, ha az érdekeltség a telekkönyvi osztály befogadására alkalmas helyiségekről gondoskodik. — A nagyhalomgyi járásbeli községekből álló érdekeltség megvásárolt 3500 frton egy megfelelő kinostári épületet, melybe a telekkönyvi osztály berendezkedik. **Borosjenő telekkönyvei** továbbra is a borosjenői járásbiróságnál maradnak.

Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy **Seiler Endre** dr. b. csabai ügyvéd a kamara lajstromába folytatólag felvételt, **Székács Pál** orosházi ügyvéd pedig az ügyvédkedésről önkéntes lemondása folytán a kamara lajstromából kitöröltetett.

Közigazgatási bizottsági ülés. Aradvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 7-én tartja rendes havi ülését, melyre a meghívókat **Fábián László** főispán már szétküldte.

Az erdészeti bizottság ülése. Aradvármegye közigazgatási erdészeti bizottsága folyó hó 11-én ülést tart, **Szatmáry Gyula** kir. tanácsos, alispán elnöklete alatt.

A városi földek bérbeadása. Aradváros gazdasági széke tegnap tartotta meg fényes eredményel az árverést a városi földek bérbeadására. A haszonbérösszegek a folyó évben 30%-kal emelkednek. A gulyalegelőbeli 63 holdat **Párdy Károly** holdankint 13 frt 05 kr., a nyomásközdülőbeli 26 holdat **Iraszek Lajos** holdankint 19 frt 05 kr. évi haszonbérért vették ki. **Iraszek Lajos** a bérleten szülőöjtványtelepet létesít.

Tömeges adóleírások. Az aradi pénzügyigazgatóság 1893. évről az alább következő községek terhéről részben 1893. árviz eleni, részben pedig filloxera elemti kár címen a következő adóleírásokat engedélyezte: **O-Pécska** (O-Bodrog) község terhéről 250 frt 94 krt; **Szelistye** község terhéről 137 frt 74 krt; **Szabadhely** község terhéről 1360 frt 02 krt; **Halalisk** község terhéről 2 frt 35 krt; **Kapruczka** község terhéről 117 frt 57 krt; **Soborsim** község terhéről 125 frt 75 krt; **Iltyó** község terhéről 75 frt 23 krt; **Radna** község terhéről 181 frt 38 krt; **Gátsa** község terhéről 1774 forint 71 krt és **Muzsika** község terhéről 1281 frt 45 krt.

Uj telefon-állomások Aradon. Az aradi telefon előfizetők száma jóformán napról-napra gyarapodik, most is tetemesen felszökött a számuk. Legutóbb a következő 24 állomást vették fel a hálózatba: **Panker** Viktor lakatos mester (202), **Steinitzer** Pál dr. ügyvéd (204), **Goldschmidt** Mihály sörraktára (206), **Királyi** folyammérnökség (207), **Goldmann** Adolf fatereskedő (210), **Oray Antal** állami állatorvos (211), **Guttman** Samu fűszerkereskedő (212), **Magyarád-ménesi** borsözvetkezet (214), **Kornay Károly** közjegyző (215), **Andrényi Károly** (216), **Steinitzer** N. festékkereskedő (217), **Gebhart** J. és fia üvegkereskedő

(219), **Schöner** Soma fűszerkereskedő (220), **Löwinger** Gyula divatáru-kereskedő (221), **Pollák** Adolf szállító-irodája (222), **Spitzer** Ignác földbirtokos (223), **Róbitsek** Agoston ügyvéd (224), **Trutia** Péter ügyvéd (227), **Avaryffy Imre** dr. orvos (228), **Scherhag** Jakab virágkereskedése (232), kertészete (233), **Hungaria** kávéház (234), **Meer Mór** és fia festékkereskedő (237), **Stern** M. A. és **Neumann** M. nő- és férifruharaktára (238).

Gyilkos vihar. Mint gyulai tudósítónk jelenti, tegnapelőtt nagy fergeteg vonult el egész Békésmegye fölött. Csabán kisebb-szerű felhőszakadás volt s voltak utczák, a hol valósággal ósonakázni lehetett. Gyulán éppen hetipiacot tartottak és az istenharagja elől nagy csapatokban menekült a népség. Nagy szerencsétlenség is történt. Egy piacosi jegenyefa alatt vidáman alkudozott **Major János** megyei börtönőr a **Farkas** András két malaczára.

— Nem adnád komám a malaczokat 13 forintért?

E perczen egyet csatant és a három ember villámtól ütöttentertült el. **Két Farkas**, apa és fia, a zonnal meghalt. Majort teljesen összeégette a villám. Csizmáit darabokban hántotta le lábáról. Életét azonban hihetőleg sikertől megmenteni.

Árlejtés. Aradváros gazdasági széke tegnap tartott árlejtést a város tűzifaszükségletének szállítására. Négy ajánlat közül **Munk H. és fia**, továbbá **Oravetz Miklós** cégéeké akceptálható. Mindketten próbaszállítást fognak eszközölni.

Uj plebános. **Csanád-Palota** községének — mint értesültünk — van már új plebánosa **Kiss István** dr. temesváriteológiai tanár személyében.

Ellélt önkénytes. **Popovits** aradi egyéves önkéntest egy havi szabofogságra ítélték azért a takaros korosmai botránnyért, a melyet **Nagy Lajos** vendéglőjében aranyszírozott. Büntetését már meg is kezdte.

Ki akar rendőr lenni? Aradváros kapitányságánál több rendőri állás jött úresedésbe. Jelentkezni **Sarlot**, **Domonkos** főkapitánynál lehet.

Kardpárbaj. Vasárnap délelőtt kardpárbaj ment végbe **Aradon** **H. J.** és **H. S.** tartalékos tiszték között, első vérégváló felétel mellett. Heves küzdelem volt, mely csaknem negyedóráig tartott, végre **H. J.** jobb vállán kapott könnyű vágást, míg **H. S.** lapsos vágást jobb karján. A párbaj oka kávéházi beszélgetéskor.

Hamis egykoronás. Egyik aradi kávéház főpinczésrjénél egy darab ólomból készült hamis egykoronást talált a rendőrség. A vizsgálat folyik.

Az aradi vágóhidon a tegnapi napon eszközölt próbavágatás és pedig a budapesti „Mészárosok lapja” szerkesztőjének és mintegy 20 mészáros és hentesnek jelenlétében — fényesen sikerült. A lövéses eszközölt öletés után a verlefjítés teljes volt és az egész hus színre és minőségére nézve teljesen megfelelőnek találtatt.

Brutális mostoha. **Krudicska József** aradi lakos tegnap **Sztankó Julia** nevű mostohaleányát végigverte egy bunkóbottal a Pécskai-uton. A leány feje három ütéstől vérbeborult, karjai súlyos zúzódásokat szenvedtek. A leányt **Posgay Lajos** dr. tisztí főorvos első segély után beszállította a kórházba. A vizsgálat megindult.

Öngyilkosság. **Husza János** tornyai 19 éves parasztlánygyörgő pisztolyal agyonlőtte magát. Egy általa hátrahagyott özédlából megtudták, hogy a legény szerelmi bánat miatt lett öngyilkos.

Szerencsétlenül járt gyermek. **Pipisa** **Juon** gróf lakos 3 és fél éves **Marriska** nevű leánykája a patak mellett játszadozott. Játszás közben addig-addig hajlott a víz tükre felé, mignem belebukott. A patak megdagadt vize csakhamar elsodorta a gyermeket és magába temetve, a hullámok elfojtották a kis leánykát. A piaci holttestet

Dombravicánál kitogták a malomszatornában, honnan a molnár vonta ki.

— **Eltűnt örült.** Sztójka Gábor kerekilakos 35 éves neje, Mária, már régebb óta elmezavarodott. A múlt hét utolsó napjában a szegény, szerencsétlen örült eltűnt és mindaddig nem találták sehol a legszorgosabb keresés mellett sem. Valószínűleg elpusztította magát tébolyában.

— **Megugrott.** Unkruz János 16 éves oláh boltiszogát Simon Károly aradi kereskedő 16 frt 25 krral elküldte egy számla kifizetése végett. Elment s vissza sem jött többé. Nyomozták.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1894. május, hónapban. Nevezetesen: kórházi beteg maradt a múlt óról 80 fi, 71 nő, e hóban felvételtetett ápolásra 136 fi, 73 nő, összesen ápoltatott 216 fi, 144 nő = 360. Ezek közül elbocsájtott gyógyulva 87 fi, 50 nő, javulva 22 fi, 26 nő, gyógyulatlan 02 fi, 0 nő, meghalt 11 fi, 07 nő, összesen fogyatkozás 122 fi, 83 nő. Maradt ápolás alatt 94 fi, 61 nő, összesen 155, ápolási napok száma 4208.

— **Kertmegnyitás.** Nagy Lajos népszerű aradi vendéglős ma este nyitja meg csinosan átalakított és kibővített udvarkertjét Lukács Antti cigányprimás zenekarának muzsikája mellett. Erre vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Adomány.** Vollák József az aradi polgári jótékonyegyletnek 5 forint azaz öt forint o. é. adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Pályázatok.** Hat szolgál állás Budapest fő-és székvarosnál, jun. 25-ig. — Birói végrehajtói áll. a szobránczi járásbírósnál 2 h. a. — Joggyakornoki áll. a pozsonyi ítélőtáblánál 15 nap alatt.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. június hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Június hóra 1 frt	Június hóra 1 frt 20 kr	Június 1-től szeptember 30-ig 4 frt	Június 1-től szeptember 30-ig 4 frt 80 kr
Június 1-től december 31-ig 7 frt	Június 1-től december 31. 8 frt 40 kr		

Egyes szám ára 5 kr.

— Az „Aradi Közlöny” minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjen.

Nyáron az egész furdó-idő alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája) küldendők.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) Az aradmegyei jegyzők kögyűlésüket folyó hó 23-ikán fogják megtartani. A közgyűlést a múlt hóban Fábián László főispánt ért súlyos csapás miatt halasztották el. A kögyűlés programja a következő: 1. Jelentés az elmúlt év működéséről. 2. Az árvaház-alap megvizsgálása. 3. A pénztárnok jelentése. 4. Az országos jegyzői kongresszuson részt vett Kótzó Károly és Mőzes Mihály beszámolója.

MULATSÁGOK.

(=) **Népünnep a ligetben.** Az aradi dalegylet népünnepé vasárnap délután folyt le a városligetben. Amár minden pillanatban esőt, éghabborut helyezett kilátásba a mennybolton czirkáló fellegettömeg, az ünnepély mégis eléggé sikerült, ami a rendezőség ügyes volta mellett bizonyít. Délután 3 óra-

kor kezdődött a népünnep czifranál-czifrább bohókodásokkal, tréfás versenyekkel és előadásokkal, a mely utóbbiakban az itt időző Lody-féle czirkusz athlétái és bohócjai is részt vettek, nagy multságára az összesereglett népnek. Volt három zenekar is: katonazene, Franck bandája s a vendéglőben ozigányzene. Ráadásul a czukrászda mellett egy czifra duda dümmögése mellett gólyának öltözött legény járta az oláh-tánczot. Egy szóval fülnek, szemnek volt ott elég hallani és látni való. Este 8 óraker tüzijáték rekesztette be a népünnepélyt. Aztán felgyújtották a mécseseket s a ligeti vendéglő nagytermében a dalegylet Nagy Sándor vezetése mellett öt ügyesen betanult és szépen előadott ének számmal nyitotta meg az ünnepély második részét. Utána táncz következett. Ebben valami sokan nem vettek ugyan részt, de a kik ott voltak, annál jobban mulattak. A terraszon kint ülő közönség pedig ez alatt fogyasztotta a borts mérgelődött a vendéglős alkalmazottjain, a kik az asztalokon ékeskedő étlapon mejelölt arak ellenére a saját kedvök szerint szabták magasabbra az italok arát. No, de olyan apró kellemenségek nélkül népünnep nem szokott odakint megenni!

(=) **A Hadastyányok junálisa.** Az aradi első hadastyányegylet vasárnap tartotta meg jó hirnevű nyári multságát a csálai nagyerdő fái alatt. Reggel 5 óraker az egyleti zenekar ébresztővel járta be a várost. Ebresztő után a hadastyányok a városháza előtt gyülekeztek, ahonnan zászló alatt, zeneszóval vonultak rövid imára a templom elé. Innen a menet, melyet nagy tömeg kísért, özv. Scheretz Józsefné zászlónya Batthányi-utczai lakása elé kanyarodott, ahol a zenekar egy darabot játszott. Majd a Deák Ferencz és Kápolnauczákon kivonultak a nagyerdőbe, ahol közös reggeli, majd zeneszó mellett közös kirándulás volt az erdei tóhoz. Dél felé borulni kezdett az égboltozat s a kirándulók visszatértek a tanyára. Délben egy óraker közös ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt ifj. Gily Ede mondotta Nyáry Béla alkaptány, egyeleti elnökre. Majd Nyáry Béla emelt szót s lelkes tószban éltette az aradi sajtó képviselőit. Böhm József egyleti alelnök Nyáry Béla elnököt, Hrabovszky Lajos Nyáry Bélát, mint az újságírók hírforrását, ifj. Gily Ede Nyári Vilmos, Böhm József alelnököket s a hadastyán egyeletet, Nyáry Béla Böhm Józsefet, a vigalom fáradhatatlan rendezőjét és Wesztmann Gyula Nyári Béla elnököt éltették. Délután 3 óra felé a borus idő daczára is egyre szép számmal érkezett a közönség s élénk animóval indult meg a táncz. Négy óraker kürtös jelezte, hogy Nyáry Béláné jön. A rendezőség kocsija elé ment s egy szép virágcsokorral fogadta. Ezután tovább folyt a táncz este 8 óráig, mikor a mulatók zeneszó mellett Nyáry Béla elnök lakása elé, onnan pedig haza vonultak. A kedélyes nyári multságot Nyári Béla alkaptány vendégszerető házánál tartott vidám vacsora fejezte be. A multság a hadastyányegylet zenekara javára szépen jövedelmezett.

(=) **Felülfizetések.** Az aradi első Hadastyán egylet mindazon tisztelt uraknak, kik f. hó 3-án tartott junálison a betegsegélyző alap javára tulfizetést teljesítettek, leghálásabb köszönetét fejezi ki ez uton. Felülfizetések: Nyáry Béla ur 4 frt, Dobiaschi J. 4 frt, Neumann Dániel ur 4 frt, Széchenyi malom 4 frt, Felter igazgató ur 4 frt, Éles Armin 2 frt, Goldschmid 2 frt, Roth Lajos 2 frt, Mayer Miksa 2 frt, csanádi Takarékpénztár 2 frt, Deutsch et Lustig 2 frt, Nagy Lajos 2 frt, Pollak Armin 2 frt, Schreiner Antal 2 frt. — Andrányi Károly 1 frt, Deutsch M. 1 frt, Hirschmann 1 frt, Ransburg 1 frt, Spiegel 1 frt, Tenner Lajos 1 frt, Nyári Vilmos 1 frt, König Maynusné 1 frt, Pollak Arnold 1 frt, Mandelbaum Adolf 1 frt, Rothmüller Ferencz 1 frt 50, Kelemen Pál 1 frt 50 kr, Huzó István 1 frt, Páy 1 frt, Sztanics Mátyás 1 frt, Lengyel L. 1 frt.

SZINHAZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Az aradi operai növendékek.** Zichy Géza gróf intendans azon fáradozott az elmúlt évben, hogy a magy. királyi operához alkalmas hanganyagot szerezzen. Körutjában Aradot is érintve, városunkból két nő és egy férfi lett szerződöttve. Az ideienekvizsgálati próbák alapján, mint tudósítónk bennünket értesít, a 9 nő és 7 férfi ösztöndi-

jas közül elbocsájtott 5 nő és 1 férfi. Az Aradról szerződöttettek közül csupán Csik Irén bizonyult alkalmasnak, a ki jövőre is az ösztöndijasok sorában marad.

* **Ballett-előadások Aradon.** Erdekes és nem a nyári, a színházat csak hézagosan potló, szórakotató estekre van biztos kilátása az aradi közönségnek. A budapesti opera balletszemélyzete fog a legközelebbi jövőben előadásokat tartani a városi színházban. A csupán négy előadást tartó budapesti operai balletszemélyzet előzetes jelentéséből közöljük a műsort, melynek változatos összeállítása már garanciát képez a szórakozásra.

Ambrois Thomasnak, a párisi „Opera Comique”-ben 1000 előadást elért „Mignon” operájának „Jókey”-táncza. Előadják: Horváth Mariska és Reiss Rózsa.

Magántáncz. Előadja: Blanszky Janka. A m. kir. Operaházban 98 előadást elért, fényes kiállítású „Excelsior” balletból Hellmessberger bécsi csász. udv. operai karnagynak kedvelt „Csengő-Polkáj”. Előadják: Blanszky Janka, Stoffel Amália, Dorogi Fanni, Balogh Szidi és Kovács Bella.

Sztojanovits Jenő és Mazzantini Lajos általános közkedveltségnek örvendő „Csárdás” balletnek „Magyar kórtáncz”-a; előadják: Horváth Mariska, Dorogi Fanni, Szvecsine Anna, Balogh Szidi, Kovács Bella, Reiss Rózsa, Hauptmann Málcsei, és Bachna Ilona.

Verdi „Alarcos bál” című operájának nagyszabású balettbetéje. Tánczolják: Reiss Rózsa mint magántánczosnő, Horváth Mariska, Balogh Szidi, Blanszky Janka, Kovács Bella, Neumann Nina, Stoffel Amália.

A „Renaissance” című balletnek „Alémande” nevezetű Pas de trois-ja; előadják: Horváth Mariska mint magántánczosnő, Balogh Szidi és Dorogi Fanni.

Ugyancsak a „Renaissance” című balletnek „Ponny-táncz”-a. Előadják: Horváth Mariska mint magántánczosnő, Blanszky Janka, Hauptmann Málcsei, Balogh Szidi és Dorogi Fanni.

A bécsi csász. udvari Opera műsorán lévő „Satanella” nagy balettegylege; tánczolják: Horváth Mariska, Balogh Szidi, Dorogi Fanni, Kovács Bella, Szvecsine Anna, Hauptmann Málcsei, Bachna Ilona és Reiss Rózsa.

Ambrois Thomas „Hamlet” nagy operájának nagy balettbetéje. „Atavasz ünnepé”. Tánczolják: Balogh Szidi mint magántánczosnő, Horváth Mariska, Kovács Bella, Hauptmann Málcsei, Neumann Nina, Blanszky Janka, Bachna Ilona, Reiss Rózsa és Dorogi Fanni.

„Bécsikeri ringő” című balletnek Pas de trois-ja, előadják: Hauptmann Málcsei mint magántánczosnő, Blanszky Janka és Reiss Rózsa.

„Csárdás” közkedveltségű balletnek korhű „Palotástáncz”-a. Előadják: Horváth Mariska, Dorogi Fanni, Kovács Bella, Reiss Rózsa, Blanszky Janka, Neumann Nina, Balogh Szidi és Stoffel Amália.

Az előadásokon a zenei részeket házi ezredünk zenekara fogja kitölteni, melynek etéron való kitünő hasznavehetőségéről már eléggé megbizonyosodtunk.

Az egyes tánczok közötti szünetekben Radó Rózsa és Csizsér Kálmán vigjátékai és monológjai, valamint a zenekar működése fogják szórakoztatni a műértő közönséget.

Az egyéb részleteket, valamint a helyáratat annak idején bővebben a falragaszok fogják hirdetni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Meghurcolt kereskedő.** Hatalmas vádat emeltek ez előtt három évvel Reich B. Károly aradi kereskedő ellen: a hamis eskü vádját, Kuttén István lippai lakos ugyanis panaszt tett Reich ellen, hogy rajta olyan tartozás kiegyenlítését követeli, melyet ő már rendezett, vagy egyáltalán nem is létezik. Ezzel szemben Reich megesküdtött, hogy igen is Kuttén tartozik. A hosszadalmas ügyet végre tegnap fejezték be, s eredmény az, hogy a hamis esküvel vádolt Reichot felmentették, mert Kuttén utólag elismerte Reich B. Károly követelésének igazságát Reichot Weidenfeld István dr. védte.

§ **A feltékenység bosszúja.** Azon mult az egész eset, hogy Hess Márton aradi polgártársunk szörnyen nagy donzsuan volt. Eblől a tulajdonságából aztán egy még furcsább história alakult, melyet annak rendje és módja szerint ezután fogunk elmondani.

ratlan érdeklődése mellett folyt le. Az utcák mozgalmasága bizonyos ünnepélyes színezettel jelezte a nagyfontosságú aktust. Maga a Ház tája pedig alig-alig volt fölismerhető. A Sándor-utcát egész hosszában és szélében intelligens publikum töltötte be, mely az érkező liberális férfiakat egytől-egyig lelkesedéssel fogadta.

A rendőrség messzeterjedő óvintézkedéseket tett, nehogy az ultramontán urak ma is kénytelenek legyenek drága bőrüket féltetni. A ház előtt a rendőrség csaknem fölös számmal czirkált s megállni nem engedett egyetlen egy embert sem.

A ház karzata igazán festői képet nyújtott.

A főváros előkelő hölgyközönsége érdekében már tegnapelőtt óta valóságos ostrom folyt a karzati jegyekért. Boldog volt aki jegyhez jutott, s aki kapott, az ott is volt mind. Köröskörül a karzaton a legszebb hölgyek és a legszebb toillettek egész ragyogó kiállítása pompázott. Az ember alig tudott eltelni látásukkal.

A képviselők az utolsóig együtt voltak.

Már fél tizenegyre járt az óra, midőn Bánffy báró jegyzői karával megjelent az emelvényen. A miniszterek, hogy elkerüljenek minden tüntetést, egyenkint szivárogtak a házba is, az ülésterembe is. Mindemellett az utca is, a képviselők is észrevették őket és egyenkint is megéljenztek.

Amikor Wekerle mutatkozott, a lelkesedés elérte tetőpontját. A képviselők felállottak és perczekig éljenztek, tapsolták a népszerű államférfiut.

Azután kezdetét vette az ülés, mely így folyt le:

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Josipovich, Perczel és Schóber Ernő.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Szilágyi Dezső, Csáky Albin gr., Lukács Béla, Bethlen Gábor gr., Fejérváry Géza br. Josipovich Imre miniszterek.

A terembe lépő minisztereket a Ház viharos, lelkesült, hosszas éljenzéssel fogadta.

Az elnöki bemutatások után felszólalt

Wekerle Sándor:

T. ház! Miután a kormány előterjesztéseire a korona nem adta meg a garanciákat egész terjedelmében, a kormány lemondott. A kormány lemondása tudomásul vétetett, de a korona végleges elhatározását még nem közölte s ezért nem tartja czélszerűnek, hogy most nyilatkozzék a lemondás okairól. Kéri, hivjanak össze a legközelebbi napokban ülést és azon majd referálni fog a lemondásról. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor azt kifogásolja, hogy a miniszterelnök azt mondja: a korona nem adta meg a garanciákat egész terjedelmében és hogy a korona véglegesen még nem határozván, majd később köti szólóék orrára a lemondás okait. (Nagy zaj. Felkiáltások jobbról: Rendre! Rendre!)

Elnök: Kérem a képviselő urat, fejezze ki magát parlamentárisan! (Zajos! hosszas éljenzés.)

Ugron Gábor mindig tisztelettel fogadja az elnöki figyelmeztetést, de csak úgy ha magától az elnöktől jön . . . (Nagy zaj. Rendre Rendre!)

Elnök: A képviselő urat rendreutasítom! (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor: Jogunk van tudni az okokat, amelyek miatt a kormány lemondott, mert Héderváry megbízatott . . . (Nagy zaj. A szónok magashangu felszólalását jobbfelől zajos kacagás fogadja.) Minket akarnak bo-

londdá tenni? (Felkiáltások jobbfelől: Lehetetlen!)

Ugron Zoltán: Az elnök csöngessen!

Elnök: Ugron Zoltánt rendreutasítom. (Zajos helyeslés.)

Ugron Gábor: Ha a kormánynak nincs oka félnie, akkor mondja el okait . . . (Nagy zaj jobbfelől.) Várom, amíg egy értelmes szót hallok, hogy feleljek . . . (Nagy zaj. Rendre!)

Elnök: A képviselő urat másodszer is rendre utasítom. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: Az elnök ur csak a baloldalt rendszabályozza, de jobbra nem is hederit, mintha a jobb fülére nem hallana . . . (Nagy zaj.)

Elnök: Figyelmeztetem, hogy a képviselő urtól még egy ilyen kifejezés után a szót megvonom. (Nagy zaj. Zajos helyeslés.)

Ugron Gábor: Az elnök ur állását kompromittálta . . . (Viharos zaj.)

Elnök: A képviselő urtól megvonom a szót. (Taps és helyeslés. Ugron a jobboldal ujjongása között leül.)

Apponyi Albert gr. a miniszterelnök kijelentése után a krízishez magához hozzászólni nem akar, csak egy megjegyzést tesz. Ha a krízis csakugyan olyan stádiumban áll, hogy indokait még nem tartja helyén előadni, akkor mért hívták egybe az országgyűlést. Ő úgy tudja, hogy valakit kabinetalakítással csak úgy lehet megbizni, ha az előbbi kormány megszűnt létezni. E közt és a miniszterelnöknek a szabadelvű pártkörben tett nyilatkozata között ellenmondás van s erre nézve kér fölvilágosítást.

Hermann Ottó szerint éppen Ugron Gábornak nem lett volna szabad kiméltlenül eljárni a koronával szemben, mert hisz maga Ugron igyekezett ma magát olyan loyálisnak föltüntetni. (Zajos derűtség.) Szólo érti a kormány magatartását és épen mert a kormány nem tér ki a helyzet felvilágosítása elől, elfogadja a miniszterelnök javaslatát. (Zajos helyeslés.)

Wekerle Sándor Ugron Gábornak azt feleli, hogy ha valakit színészkedéssel vádol, legalább maga is tartsa szem előtt azt. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Apponyinak felelve kijelenti, hogy ha tudta volna, hogy a korona végleges elhatározása mostanig nem jön meg, ekkor ezt a mai ülést elhalasztotta volna. Az írásbeli lemondást csak szombaton adhatta be, arra pedig nem kapta meg a feleletet. Való, hogy Héderváry megbízást hozott, de még nincs kinevezve és így Apponyi formai kifogása téves. (Helyeslés.) Ugron joggal kérte a felvilágosítást, de szólo az ildomságra tekintettel kérte a legközelebbi ülés kitűzését annál inkább, mert a felvilágosítások elől a kormány nem tér ki. (Zajos helyeslés.)

Eötvös Károly a ház határozatától teszi függővé, hogy vajjon folytassák az ülést, igen, vagy nem? Helyesli, ha a kormány azért kéri a halasztást, mert a krízis beállott. Az a valódi loyális, amit Wekerle hangoztatott és azért Wekerle indítványához hozzájárul. (Zajos helyeslés.)

Horánszky Nándor szólni akar . . . (Nagy zaj.)

Ugron Zoltán nagy zajt üt.

Elnök: kérem Ugron Zoltánt, hogy tegye lehetővé pártelnökének a beszélést. (Zajos derűtség.)

Horánszky Nándor a kormány eljárását nem tartja helyesnek és azt a parlament megsértésének mondja. Eppen azért tiltakozik ellene.

Wekerle Sándor miniszterelnök a kormány nevében visszautasítja Horánszky állításait. Kéri indítványa elfogadását. (Zajos helyeslés.) A karzaton tapsolni kezd a publikum.

Elnök konstatálja, hogy a ház elfogadja a miniszterelnök javaslatát.

Ugron Gábor: Mit, felfüggesztjük az ülést.

Elnök: Dehogy! Elhalasztjuk! (Elnök derűtség.)

Ezzel az ülés véget ért.

*

Miközben az elnök az elnöki emelvényről távozott, a karzat viharosan tapsolt.

A szabadelvűpárti képviselők pedig kisereglettek a folyósóra és élénken beszéltek meg a király érkezését és azt a néhány abczugot, a melyet a király érkezésekor néhány hitvány utcai suhanc megeresztett.

Horváth Gyula a leghatározottabban kijelentette, hogy ezt a klerikálisok rendezték. Neki tudomása volt már tegnap arról, hogy a királyt meg fogják abczugolni és ezt el is ment esti 9 orakor a szabadelvűpártnak bejelenteni.

A klerikálisok úgy vélték magukról elhárítani az abczugok odiumát, hogy ők Apponyi, Polónyi, Istóczy, Ugron és Szapáry László vezetése alatt kivonultak a vasúthoz a király elé.

Azonban csunyan felültek. A király beszélt Ráth főpolgármesterrel, Beniczky főispánnal, de ezeket a kínálkozó urakat még csak meg sem is látta.

Ezt a felsülést kaczagja most az egész főváros. — Valamint megbotránkozással hallja, hogy az abczugok is honnan kerülnek. Nagyon jellemző ezekre az urakra, hogy az istenadtáknak jó minden, csakhogy zöldágra kerülhessenek.

A főrendiház ülése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 4.

A képviselőház ülésének befejezte után a miniszterek a házban várják a főrendiház ülésének kezdetét.

Az utcán rengeteg tömeg áll, mely a miniszterek érkezését várja. A tömeget rendőrök igyekeznek szétoszlatni.

D. u. 2 órakor mentek át a miniszterek a főrendekhez. Az utca folyton és lelkesen éljenzi őket.

Ülés kezdete d. u. 2 órakor.

Wekerle Sándor bejelenti a miniszterium lemondását.

Eszterházy Móríc gróf a miatt szólal fel, hogy Wekerle miért igyekezett beszédében a hatalmi tényezőket befolyásolni?

Felszólalását a nemes gróf annyira mekegve hebegve és többször elakadva tette meg, hogy alig lehetett megérteni, mit akar és mire kíváncsi a jó ur?

Wekerle önértetesen vág vissza a támadásra, érintvén, hogy az alkotmányos tényezők talán még sem olyan gyöngék, hogy egy pártértekezlet nyilatkozatai által engedjék magukat befolyásoltni.

Héderváry balsikerel.

Budapest, június 4. (Saj. tud. távirata.) Kluen-Héderváry gróf, belátva, hogy a mai viszonyok közt lehetetlen megalakítani a kabinetet, tegnap nem is folytatta megbeszéléseit egyes politikai személyiségekkel. Edigi eljárása eredményéről ma fog a királynak jelentést tenni.

Budapest, jun. 4. (Saj. tud. távirata.) Kluen-Héderváry gróf ma ő Felsőségének jelentést tett, hogy nem képes kabinetet

alakítani, mire a király magához rendelte Bánffy br. képviselőházi elnököt s Szilágyi József főrendiházi alelnököt kihallgatásra.

A király Khuen-Héderváry gróf főnnebbi kijelentése folytán a feleletet Wekerle lemondására nem küldette el. Ebből azt hiszik, hogy ő Felsége ismét Wekerlét fogja megbízni a kormány-alakítással, de Szilágyi Dezső kihagyásával a kabinetből.

Héderváry délelőtt fél 11 órakor jött le a királytól s egyenesen Bánffy br. képviselőházi elnököt kereste fel.

A gróf később ismét volt a királynál.

Erősen beszélnek mindenféle a képviselőház feloszlatásáról.

A „Pesti Napló“ írja: Egyik tudósítónak alkalma volt ma egy magas állásu katonai személyiséggel, akinek a politikai életben kiváló szerepe van, gróf Khuen-Héderváry kabinetalakítási kísérleteiről beszélni. Ez a kiváló állásu katona úgy nyilatkozott, hogy a legkeményebben elítéli gróf Khuen-Héderváry eljárását, aki a korona és a szabadelvű-párt közt sok időre elrontotta az eddig fennállott zavartalan jó viszonyt, az által, hogy kabinetalakításra vállalkozott anélkül, hogy előzetesen tájékozta volna magát a viszonyról.

Ha gróf Khuen-Héderváry előbb tájékozást szerez a helyzetről, akkor a király aligha fogadta volna el Wekerle lemondását. Minthogy a bán missziója most meghiusult, a király kénytelen lesz megint Wekerlehez fordulni és ezzel a bán a korona tekintélyét ugyan országban, mint a külföld előtt kompromittálta.

A bán mai budapesti tapasztalataival és a szabadelvű párt határozatával a válság tulajdonképpen csak ma kezdődött.

Felette sajnálatos és súlyos válságserű vonást ad a helyzetnek az — írja a „Magyar Ujság“ — hogy Wekerle miniszterelnök az új kombinációba alig vonható be, mert e nagy férfutól minden áldozatkészsége s odaadása mellett sem kívánható az, hogy ő, aki Magyarország vezető államférfia, a közvélemény vezérle szelleme, miután másfél évig miniszterelnök volt, most új miniszteriumban szaktárczát vállaljon.

Talán jobb is, úgy Wekerle Sándor politikai jövőjére és parlamentben elfoglalandó állására, mint Magyarország jövőjére is, hogy ő, aki annyira intakte és annyi népszerűséggel vonul vissza, most egyszerűen a párt tagjainak sorába áll. Habár Wekerlének, mint pénzügyminiszternek zsenialitása és tekintélye alig pótolható, mégis kísérletet, óhajt tenni Héderváry gróf új kabinet alakítására, meg pedig kizárólag a szabadelvű párt tagjaiból.

Erre a kísérletre gróf Khuen-Héderváry azonban csakis akkor fog tényleg vállalkozni, ha akció-programja alapján teljes mérvben megnyeri a szabadelvű párt, első sorban pedig Wekerle Sándor, Tisza Kálmán és Széll Kálmán közreműködésének biztosítását. Ha nem nyerheti meg az egész pártot a magar részére: azonnal le fog mondani a vállalt megbízásról, mivel részéről még annak a kísérletnek is ki van zárva, hogy esetleg a képviselőház más elemeit vonja be a kabinetalakításba és mivel kerülni fogja azt, hogy csak érintkezésbe lépjen más politikai személyiségekkel, mint olyanokkal, akik a mostani szabadelvű párt kötelékébe tartoznak.

A szabadelvűpárt és az egyházpolitikai reformok elleneseinek nézetei és elvei közt való áthidalás — így mondja gróf Khuen-Héderváry — származzék ez az ellenzék bármilyen okokból, egyszerűen elképzelhetetlen és azért beláthatatlan azonosító, a melyben ezeknek az elemeknek közreműködése feltétlenül ki ne volna zárva.

A válság.

E ozimen hétfői számában ezeket jelenti a „Pesti Hírlap“: A kormányválság vasárnap lényeges ismertetőjeleiben változást nem szenvedett.

Khuen-Héderváry gr. horváth bán kabinetalkotási kísérlete mára szabadelvű párt szombat esti értekezletén teljes kudarcot vallott, ha ugyan már megelőzőleg is nem volt kudarc az a ténykörülmeny, hogy a bán mindazon szabadelvű államférfiaktól, a kiknél egyes tárczák érdekében tudakozott, határozott viszatáztatásban részesült.

Ebben a pillanatban is az a helyzet fősmerető jele, hogy a lelépő kabinet egyetlen tagja sem vállalt más miniteriumban új tárczát s a szabadelvű párt egyetlen más miniszteriumhoz sem csatlakozik, egyedül Wekerle miniszteriumához, melynek visszatérése áll előtérben.

Az ellentétet még élesítette Khuen-Héderváry grófnak egy kolportált nyilatkozata, mely a szabadelvű párt ezen eljárását az alkotmányosság szempontjából határozottan inkorrektnek jelentette ki, mely nyilatkozata egyébként, dacára a nagy visszatetszésnek, ozáfolatot nem nyert.

Ma kora reggel ő felsége Budapestre érkezett. Ezzel a konfliktus megoldásának ügyében új stádium állott be s most már maga a korona veszi kezébe a tárgyalásokat.

A megoldásnak szelében egyetlen békés és szerencsés módját ismerik: a Wekerle-kabinet újból való kivetését a kívánt teljes garanciákkal.

Minden más mód a bonyodalom nagymérvű elmérgesedésére vezet s első sorban az országgyűlés feloszlatását vonná maga után, mely az összes megoldási módok közt kétségkívül a legszerencsétlenebb volna minden irányban.

Lemondó államtitkárok.

Lukács László pénzügyminiszteri s Miklós Odön földmívelési miniszteri államtitkárok, — mint a „Pesti Hírlap“ értesül — már benyújtották állásukról való lemondásukat a lelépett kabinetnek a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott elnökénél, illetőleg a földmívelési miniszternél.

Berzeviczi Albert, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium államtitkára, a „Bud. Hir.“ közlése szerint szombaton adta be lemondását.

Ezen utóbbi értesülést s a j á t t u d ó s í t ó t k a következő rövid táviratban erősíti meg: Budapest, június 2. (Saj. tud. távirata.) Berzeviczy államtitkár lemondott.

Ismét Wekerle.

Budapest, jun. 4. (Saj. tud. táv.) A király délelőtt 9 órakor hosszabb kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry bánt, a ki ez alkalommal a királynak előadta, hogy az új kabinet alakítására vonatkozólag vállalt megbízatást nem sikerült teljesítenie.

Ő Felsége délutánra magához hívatta Bánffy Dezső bárót és Szilágyi főrendiházi másodelnököt.

Khuen délben tanácskozott az említett urakkal. Délben a képviselőházban rövid ideig tartó minisztertanács volt.

Több államférfit nem hívat a király magához, mert holnap, mint biztos fer-rásból értesülök, Wekerle Sándort fogadjja.

Apponyi kitűnő sanszal.

Hogy a nemzeti-párti lapok kürtölése szerint Apponyi sanszai milyen kitűnően (?) állanak, annak jellemzésére csak a következő adatokat említjük fel:

A „Pesti Hírlap“ vasárnapi vezércikké-

ben ezeket mondja: „Khuen-Héderváry Károly gróf horvát bán ma reggel óta Budapestben van és az egész napot az új kabinet előkészítésével töltötte. Szándékait és terveit egy pillanatra sem titkolta el. A prezumpatív miniszterelnök csakis a szabadelvű párttal, csakis a szabadelvűpárt programjával, csakis az egyházpolitikai javaslatokkal és kötelező polgári házassággal, csakis annak haladéktalanul való megvalósításával akar tárczát vállalni és minisztereit csakis a szabadelvű pártkebeléből akarja venni. (Apponyi és Szapáry grófok alakjai jobban a háttérbe vannak tolvama, mint valaha.

A „Pressenek“ távirják jun. 2-áról: „Azt hiszik, hogy a régi miniszterek közül Bethlen András gróf, Josipovits Imre marad és talán Fejérváry Géza báró is. A szabadelvű pártban, állítólag már sokkal nyugodtab a hangulat, ellenben Szapáry és Apponyi hívei teljesen konsternáltak. A szabadelvű párt sok kilépett tagjai vissza akarnak térni a pártba.“

Bécsi és külföldi lapnyilatkozatok.

Jellemző a bécsi konzervatívok közlönyének, a „Vaterland“-nak magatartása a magyar válsággal szemben. E lap, mely hónapok óta elkeseredett, gyűlötséggel telt harcot vív a Wekerle-kormány ellen, most többek közt következőleg nyilatkozik:

„Nem fordíthatjuk figyelmünket teljes megnyugvással az új irány felé sem. Khuen-Héderváry gróf sem konzervatív, sem oly nézeteket nem nyilvánított eddig az egyházpolitikai kérdésekben, melyek kizárnák a veszélyeket. Sőt ellenkezőleg, a magyar főrendiház máj. 9-diki ülésén azt a téves nézetet vallotta, hogy a „reformok keresztül vitele hivatva van elhárítani a most uralkodó ideges és izgatott állapotokat“. Azonkívül ő is a kötelező polgári házasság mellett szavazott, tehát ő sem áll távolabbattól a szirttől, melyen Wekerle hajótörést szenvedett.“

A „Nationalzeitung“ abban a jelentésben, hogy Khuen főtartja Wekerle programját, megnyugtató jelet lát. Ha határozott fordulat állana be a klerikálisok és az ellenzék szellemében, a helyzet nagyon válságossá válnék.

A „Vossische Zeitung“ az mondja, hogy Wekerle lemondása beláthatatlan horderejű esemény. A szabadelvű eszme Magyarországon végre mégis győzni fog, de maradandó lesz az elidegenedés a nép és a korona közt.

A „Börsenkurier“ azt mondja, hogy Khuen erélyessége által, amelyet a horvát különtörékvések ellenében kifejtett, Magyarországon népszerűsége telt szert, mindazáltal úgy a kabinetalakításnál, mint később a polgári házasságról szóló törvényjavaslatnak a főrendiházban való tárgyalásánál nehézségekkel fog találkozni. De a „Börsenkurier“ biztosan hiszi, hogy a felsőház Khuennek meg fogja szavazni azt, amit Wekerlétől megtagadott.

A „Tagblatt“ Khuenban pusztán a Wekerle által képviselt szabadelvűség elleneseinek paczemakerét látja. Végre is helyet fog kelteni adni a mai ellenzék vezéreinek.

IDŐJARÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 761.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 16.4$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 24.4$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 1., délután 2 órakor N. 5. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék: az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet. — Meleg. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

HIREK.

Június 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Bonifác. — Protestáns naptár: Bonifác. — Izraelita naptár: S. Bam. 6. P. — Görög-keleti naptár (május 24.): Simon. A nap kél 8 óra 54 perczkor, nyugszik 7 óra 31 perczkor. Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—3 óráig. Beme-net: díjtalan.

Mint már jeleztük, Hesz Márton lángszivü vála, ki egyszerre kettőt volt képes szeretni. Hesz Márton ugyanis egy bájos hölgyikével élt együtt — csak amugy isten áldása nélkül. Talán minden vihartól menten érték volna a tiszta és felhőtlen boldogság révébe, ha...

Ennél a ha szócskánál állapodjunk meg küssé

Hesz Márton és az a hölgy, valami Rein Zsuzsanna nevé leányzóvak adtak szállást magukuká, kinek különféle erényei mellett az a jeles tulajdonsága is volt, hogy takarékpénztári könyvecske felett rendelkezett.

A figyelemre méltó tulajdonságot Hesz Márton nagyrabecsülte és kezdett érdeklődni Zsuzsi iránt.

Zsuzsi nem birt ellen állni az érdeklődésnek és kigyulladt szíve szerelme. Szóval kezdtek összeszokni és a fíkus Márton megindította az akciót a — takarékpénztári könyvecske ellen.

Fogyott szépen a pénz, hanem mit törődött vele Zsuzsi, hiszen Marczli háza s s á g o t í g é r t neki és ő hitt, pedig ugyancsak kár volt.

Hesz Márton megtette azt a tréfát, hogy miután elköltötte Zsuzsi pénzét, feleségül vette — a m á s i k hölgyet.

Es most visszatérhetünk a h-a-ra. Rein Zsuzsanna azonban nem hagyta annyiban, panaszt emelt.

Azt mondta: Hesz Márton engem meglopott, saját pénzem ellumpolta, azon állítás és ígéret mellett, hogy feleségül vesz és most megcsalt.

S összeültek a törvény komoly férfiai és ki-mondták sentenciát.

— Hesz Márton, te bűnös vagy, te egy évig fogsz a börtön setét lakába ülni, hogy megszenedj bűnödért.

Rettenetes szitokra fakadt erre Hesz Márton, Zsuzsi ellen:

— Te . . . te . . . hát még börtönt is kell nékem érted szenvedni . . .

Hanem hiába minden; a páloza már ketté volt törve.

TÁVIRATOK.

A magyar Dunagőzhajó társaság.

Budapest, június 4. (Saját tud. táv.) Lukács Béla keresk. miniszter, a magy. áll. Hitelbank, a Leszámitoló és pénzváltó bank immár befejezték a magyar dunagőzhajó társaság alakításának tárgyalásait, még pedig kedvező eredménnyel. Ha az alkotmányszerű jóváhagyás meglesz, a társaság tíz millió frt alapitőkevel megalakul, a mely felerészben elsőbbségi kötvény, felerészben részvény. Az állami segély 400,000 frt évente; ez esetleg 450 ezer frtra felemelhető; továbbá a magyar államvasutttal kötendő egyezmény, esetleg kamatmentes tőke. A miniszter a legmesszebbmenő befolyást magának fön-tartotta; az állam a társaság jövedelmében fokosint fog részesedni. Azt, hogy a társaság politikai éllel és erős versenyzési törekvéssel alakult volna, az osztrák D. G. társulattal szemben, — tagadják.

Vilmos császár állapota.

Berlin, jnnius 4. (Saj. tud. táv.) A császár arczán végzett műtét sikerült, de ugy látszik rákszerű sebek rágdosnak rajta. A betegséget a lakosság aggodalom-mal látja és figyel.

A bolgár helyzet.

Sofia, június 4. (Saj. tud. táv.) Az új kormány és a fejedelem számos üdvözlő táviratot kapott. Minden csöndes, ugy látszik az emberek beletörődnek az új helyzetbe.

Sándor király a szerb államcsinyről.

Páris, június 4. (Saj. tud. táv.) A „Gaulois” levelezője előtt Sándor király kijelentette, hogy a szerb államcsiny a külügyi viszonyokra nincs befolyással. Egyedüli cél a belső megnyugtatás és konszolidáció.

KÖZGAZDASÁG.

— Köröm és szájfajás Ó-Szent-Annán. Ó-Szent-Annán fellepett a szarvasmarha között a köröm és szájfajás. A tovább terjedés ellen az óvintézkedéseket megtették.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1894. május hóról.

Table with 3 columns: Description, Amount, and Total. Categories include Betételek, Leszámitolás, Előlegelés kézi zálogokra, Jelzálogos kölcsönök, and Pénztárforgalom.

Kelt Aradon, 1894. máj. 31-én. Az Igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1894. május haváról.

Table with 3 columns: Description, Amount, and Total. Categories include I. Betételek, II. Leszámitolás, III. Előlegések kézi zálogokra, IV. Jelzálogos kölcsönök, V. Amortisationális záloglevél-kölcsön, VI. Záloglevelek, VII. Pénztárforgalom.

Szeszüzlet.

— Junius 4. — Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyors szesz 58.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértv. 85 frt fogyasztási adó.

Hivatalos arfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar arany, Magyar ezüst, Magyar keleti vasut, Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar hitelmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Magyar nyereleménysorsjegy, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírajárdék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Korona járadék, 1860-ki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelintézet részvény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonkor), Német birodalmi marka, London, Páris.

Budapesti gabnatózsda.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, június 4. d. u. 5 óra.

Table with 4 columns: Gabona, Állapot, Irányzat, and Price per kilogram. Categories include Buzá, Reza, Árpa, Zab, Tengeri, Kaposzta-repoze, Köles, and various sub-types.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Junius 4. —

Fehér Kereszt szálloda: Guttman Mór férfi szabó Budapest. Zinsenheim Zsigmond hivatalnok, Nagybecskerek. Rozner Mór kereskedő, K.-Félegyháza. Bergmann Zsigmond kereskedő, Dobruščka. Dr. Halász Ákos ügyvéd, Kolozsvar.

Vass Kalloda: Homolay Károly igazgató, Budapest. Arany Kulcs szálloda: Nikita Nikuljev, Dáva. Krausz N. gazdász, Tamánd. Szala Vazul tanító, Vaskóh. Sarapatka Arthur hivatalnok, Mezőhegyes. Kriszta Valér papjelölt, V.-Szodol. Dr. Neumann N. ügyvéd, Világos. Rauch N. munkavezető, Radna.

Három Király szálloda: Székely Antal jegyző, Dombiratos. Szondi Géza lőkész, Szentléányfalva. Török János jegyző, Világos.

Feielős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Kert megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy ujonnan berendezett és legnagyobbított gyönyörű

kerthelyiségemet

folyó hó 5-én kedden fogom ünnepélyesen megnyitni. Ez alkalommal a hírneves

Lukács Anti

czigányprimás Fehér Lajos karnagy vezetése alatt 14 tagból álló oroshazi nemzeti zenekara külföldről való visszatértükben és a paradí fűrdőbe való elutazásukat megszakítva

két napon

keresztül fogja Aradváros nagyérdemű közönségét gyönyörű játékával szórakoztatni.

A jó czigányzenét kedvelő közönség bizonyára tömegesen fogja felkeresni kedvelt helyiségemet annál is inkább, minthogy valódi Dreher-féle schwehátí sör Aradon kizárólag csak nálam kapható.

Pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

Maradtam tisztelettel:

NAGY LAJOS, vendégfogó.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Egy

háza, udvar,
több mellék épületekkel és
kerttel

szabadkézből eladó.

Ó-Paulison 498. szám a.
az indóház mellett. Értekez-
hetni ugyanott.

848

Székudvar község előjárótól.

1894.

Pályázati hirdetmény.

Székudvar község előjárósága részéről ezen-
nel közhírré tétel, miszerint lemondás folytán
üresedésbe jött községi szülésznői állásnak vá-
lasztás utáni betöltésére határidőül folyó évi
június hó 23-ik napjának d. e. 9 órája Székud-
var községhezához tüzetik ki.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy a kel-
lőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó
22-ig Székudvar község előjáróságához annyival
is nyújtják be, mivel a később érkezett kérvé-
nyek figyelembe vételét nem fognak.

Évi javadalmazás a községi pénztárból 60
frt s minden szülészi esetenél naponta teljesített
egy heti segédkezésért, az egyesektől 1 frt 50
kr., a teljesen vagyontalanoknál azonban díj-
mentesen farozók segédkezni.

Kelt Székudvaron 1894. május hó 30-án.

Varga György, Zsunk Tivadar
jegyző. bíró.

ad 441. sz.

1894.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradvármegyei baraczkai szőlőteleppel
határos Marosszakaszon a kladovai és baraczkai
patakok között létesítendő partvédezethez szük-
ség 6000 m² kbay nag. termelésű, szállítása
és beépítése, továbbá 4826,90 m² földmunka
végrehajtásának biztosítása céljából, 1894. évi
június 20-ának aradi m. kir. fölyammérnöki hi-
vatal helyiségében (Arad, Tökölly-tér 5/a sz.)
zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot szabályozó szerződés-tervezete
az általános és részletes építési feltételek és
tervek valamint az ajánlati feltételek, az aradi
m. kir. fölyammérnöki hivatalnál a hivatalos
órákban megtekinthetők.

Arad, 1894. évi június hó 2-án.

* m. kir. fölyammérnöki hivatal.

Cs. és kir. hadmérnökkari igazgatóság Aradon

Hirdetmény.

A cs. és kir. 7. számú hadtestparancs-
nokság 1894. évi május 27-én 31810 sz. a. kelt
rendelete következtében az aradi új lovassági
laktanya istállóból a trágya-észállítás biztosítása
végett 1894. évi június 11-én délelőtt 10 órakor
a fenti hadmérnökkari igazgatóság irodájában
ajánlati tárgyalás fog tartatni.

2. Vállalkozni szándékozók felhivatnak,
hogy írásbeli, esetleg szóbeli ajánlatok benyuj-
tása által a tárgyaláson részt vegyenek, mely
ajánlatok ugyancsak június hó 11-én d. e. 10
órákor nyújtandók át.

3. A fentemlített laktanyában 1894. évi ju-
nius 1-étől kezdve átlag 497 l lesz beszállítva.

4. A bánompénz az ajánlott összeg 5%-ban
állapíttatik meg s a tárgyalás megkezdése előtt
a hadmérnökkari igazgatóság pénztáránál letétbe
helyezendő; a bánompénz a vállalatot el nem

nyerőknek a tárgyalás befejezése után vissza
fog adatni.

5. A vállalatot elnyerővel a szerződés 3 évre
fog megkötetni, vagyis 1894. (kilenczvennégy)
évi július 1-étől 1897. (kilenczvenhét) évi június
végéig; — kedvezőbb ajánlatok azonban rövi-
debb időtartamra is figyelembe vétetnek.

6. A közelebbi feltételek a hadmérnökkari
igazgatóságnál levő ajánlati mintákból kivethetők.
Aradon, 1894. június 2-án.

Az aradi cs. és kir. hadmérnökkari
igazgatóság kezelő bizottsága.

A mindenféle titkos nebetmi egység
és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer
ezelőtt oly általános közkedveltségben

részesült Copava-balzsam, ma már alig jön hasz-
nálatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint
a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok
miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, leparolt San-
tal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok
egyikével sem s 48 óra alatt még a legidűltébb
s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy
a gyomornak terhére lenne, s minden befecsken-
dezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét
idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 to-
kocskával 2 frt 10 kr. 145 8—12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész külön-
legességi raktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerész Arad-
on, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

„Magyar Tőzsdei Közlöny”

(XV. évfolyam) Budapest, Váci-utca 18.

Információk az összes értékpapírpiacok meg-
becslése, elismert találo, önálló és eredeti módon,
kiválóan a széles körökben elterjedt

osztrák-magyar állam

ozimleteire nézve; helyes világításba helyezi töb-
bek között a mervado budapesti tőzsde eddig
ismeretlen jelentőségét és annak tényleges befoly-
ását az árfolyam ingadozásokat illetőleg és annak
folytán, különösen ma, minden értékpapír birta-
kosra nézve egy 118 8—4

megvesztegethetlen, nélkü- lözhetlen organum,

melvank elolvasása sok 1000 féle hasznot
hajthat.

Előfizetési ár egész évre csak 1 frt! Próba-
példányok „disz melléklet” (tartalomduz kéziköny-
vecske) és információk ingyen!

A „Magyar Tőzsdei Közlöny” bankháza
Budapesten ujonnan belépő megbízónak rendki-
vűt előnyöket nyújt (Pontos czimzés kérésre!)

Árlejtési hirdetmény.

Arad az. kir. város gazdasági széke a vá-
sártéri honvéd-huszár laktanyának kibővítése
végett szükséges munkákra elvállalása iránt
folyó év június hó 11-én d. e. 10 órákor ár-
lejtést tart.

Kikiáltási ár I. az összes munkákra nézve
35012 frt 9 kr. II. munkanemek szerint: 1.
föld és kömüves munkákra nézve 19965 frt 80
kr, 2. ács munkára 5799 frt 14 kr, 3. asztalos,
lakatos és mázoló munkákra 5092 frt 69 kr,
4. cserépfedő munkákra 2055 frt 83 kr, 5.
bádogos munkákra 1026 frt 50 kr, 6. kőfaragó
munkákra 80 frt, 7. csemént munkákra 103
frt 46 kr, 8. üveg munkákra 181 frt 17 kr,
9. különféle munkákra 708 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár
10%-a készpénzben vagy elfogadható érték-
papírokból.

A munkanemek szerint külön-külön való
vállalkozásra nézve írásbeli és szóbeli ajánla-
tok egyaránt tehetők. Az összes munkákra
együttesen való elvállalása iránt azonban csak
írásbeli zárt ajánlatok fogadotnak el, melyek
az árlejtési eljárás megkezdése előtt nyujtan-
dók be.

A munkanemek szerinti árlejtéseknél az
írásbeli ajánlatok lezárása a szóbeli árlejtés
megkezdése előtt nyujtandók be, s ugy ezen,
valamint az összes munkákra nézve benyuj-
tandó zárt ajánlatok csak akkor vétetnek fi-
gyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellé-
kelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti,
hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfo-
gadja.

Az árlejtési feltételek, tervek és költség-
vetések a gazdasági tanácsnok urnál az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének
1894. évi április hó 28-án tartott üléséből.

Kiszta:

Lócs Rezső
aljegyző.

M. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezet.

22422. sz.

1-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest-Józsefváros
pályaudvarán a központi szertár udvarán létesí-
tendő raktár munkálataira ezennel nyilvános pá-
lyázat hirdettetik, melyre a versenyfeltételek sa-
rint felszerelt és bélyeggel ellátott ajánlatok leg-
később folyó évi június hó 9-én déli 12 óráig a
m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletve-
zetősége titkárságánál benyujtandók.

Később érkező ajánlatok nem fognak figye-
lembe vétetni.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi június hó
8-án délelőtti 11 óráig 600 frt, azaz hatszáz fo-
rint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas
értékpapírokból az alább említett üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál lefizetendő.

Közpénz után kamat nem követelhető, az ér-
tékpapírok pedig tizenégy napnál nem régiebb
utolsó napi árfolyam szerinti értékben fogadot-
nak el, névértéken felül értékpapírok egyáltalá-
ban el nem fogadotnak.

Az ajánlatok birtokai követhető feladás-
látandók el: „Ajánlat a m. kir. államvasutak köz-
ponti szertár udvarán létesítendő raktár mun-
káira.”

A végrehajtandó munkákra vonatkozó ver-
senyfeltételek, szerződési tervek és költségvetések
a budapest-jobbparti üzletvezetőségnél építési és
pályafentartási osztályában naponta 8—12 óráig
délelőtt betekintheők.

Budapest, 1894. május hóban.

Az üzletvezetőség.

1134/1894. pm.

1-3.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere ezennel
közhírré teszi, hogy Neumann testvérek aradi
cég Aradváros területén, Poltura és Gáj kül-
városban fekvő szeszgyáruk belvízeinek leve-
zetésére egy új a Gáj külvároson keresztül
vonuló, a szárazságra beümlő fedett csatorna
építésére az engedély megadását kérelmezvén,
kérvényük az ahhoz csatolt tervekkel s a ha-
tósági szakértő véleményével együtt 1894. évi
június hó 3-ától július hó 3-ig terjedő 30
napra közszemlére a polgármesteri hivatalban
kitétetnek s hogy a kérvénynek tárgyalására
határidőül f. é. jul. hó 9-ik napjának d. e. 10 órája,
tárgyalási helyül pedig a városháza tanács-
terme kitűzetik.

Egyidejűleg mindazok, akik a tervezett
csatorna építése által érdekelték, felhivatnak,
hogy netani ellenvetéseiket akár a közszem-
lére való kitétel alatt írásban, akár a tárgya-
lás alatt, szóval annál inkább előadják, mint-
hogy ellen esetben a határozat további meg-
hallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1894. évi május hó 31.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

